

Inleiding

Over het belang van morele en geestelijke vorming ('Bildung') van de mens is al veel geschreven. Het gaat bij deze Bildung echter vooral om *cognitieve* ontwikkeling (de vrije rede) en deze ontwikkeling is bovendien in de praktijk van de menselijke geschiedenis beperkt gebleven tot een relatief kleine intellectuele groep. Deze relatief kleine groep (je zou het een intellectuele elite kunnen noemen) is voor de maatschappelijke ontwikkeling richting meer vrijheid belangrijk geweest en is dat nog, hoewel er ook voorbeelden zijn van intellectuelen die bepaald niet voor vrijheid en democratie kozen.

Psychoalfabetisering includeert Bildung, maar is meer dan dat. Ten eerste is psychoalfabetisering niet vooral een *cognitieve* ontwikkeling, maar ook een *affectieve*. Het houdt zelfreflectie in en een ruimhartige accepterende houding naar zowel de innerlijke wereld als de buitenwereld: de non-directieve houding. Daarbij is een coherente taal, waarmee we zowel het cognitieve als het affectieve kunnen benoemen, belangrijk. Ten tweede is psychoalfabetisering niet gericht op een beperkte groep, maar bedoeld voor iedereen. Voor iedereen, omdat algemene psychoalfabetisering een manier is om de gemiddelde psychische draagkracht (dus cognitief én affectief) in een maatschappij te vergroten en daarmee de draagkracht voor meer vrijheid, voor een vrijere maatschappij. Voor vrijheid is namelijk meer psychische draagkracht nodig dan nu *gemiddeld* aanwezig is. Ik kom in dit boek tot de stelling dat een toename van de gemiddelde mate van psychische draagkracht in de maatschappij een *noodzakelijke voorwaarde* is geworden voor de verdere ontwikkeling van onze individuele en maatschappelijke vrijheid en daarmee kom ik op het grote belang van het psychische en van psychoalfabetisering. Ik beschrijf in

dit boek wat psychoalfabetisering inhoudt, waarom we geneigd zijn ons ervan af te wenden, welke maatschappelijke processen psychoalfabetisering belemmeren, hoe we psychoalfabetisering zouden kunnen bevorderen en welke taal en houding we daarbij kunnen gebruiken.